

บทนำ

ความเป็นมาของเรื่องที่จะศึกษา

การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยทั่วไปแล้ว จำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือบางอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายทางการเมืองและเศรษฐกิจ เครื่องมือเหล่านั้นมีมากมาย เช่น เครื่องมือทางการทูต ทางการทหาร เครื่องมือเศรษฐกิจ ในลักษณะข่มขู่คุกคามหรือการให้รางวัล (coercion or reward) แต่ละเครื่องมือจะมีประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลหรือไม่ มากน้อยเพียงไร ย่อมขึ้นกับขีดความสามารถ (capability) ของแต่ละประเทศ ขีดความสามารถของประเทศนั้น หมายถึง การมีปัจจัยทางเศรษฐกิจและปัจจัยทางการเมือง ซึ่งกล่าวได้ว่าทั้งสองเป็นปัจจัยแห่งอำนาจที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยแห่งอำนาจทางเศรษฐกิจ ได้ทวีบทบาทเด่นชัดและทรงอิทธิพลต่อความมั่นคง มั่งคั่ง และต่อสถานะและบทบาทของประเทศ และแม้กระทั่งในความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ ประเด็นทางเศรษฐกิจก็เข้าไปมีบทบาทอย่างมีอิทธิพลได้ บ่อยครั้งที่เราพบว่าปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจมีความเคลื่อนไหวและเกี่ยวเนื่องกับการเมืองระหว่างประเทศ ทำให้เราตระหนักได้ถึงความสำคัญของพลังทางเศรษฐกิจว่ามีอิทธิพลมากน้อยเพียงไรในเวทีการเมืองโลก

ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างของการเป็นประเทศมหาอำนาจ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่สำคัญคือ การได้ครอบครองปัจจัยทางเศรษฐกิจจำนวนมาก ภูมิอำนาจทางเศรษฐกิจ และเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคของอีกหลาย ๆ ประเทศ ด้วยองค์ประกอบเหล่านี้เอง ได้นำมาซึ่งความได้เปรียบทางเศรษฐกิจโดยเปรียบเทียบสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ซึ่งหมายถึงการมีอำนาจทางเศรษฐกิจแข็งแกร่งกว่าประเทศอื่น ๆ นั่นเอง และการมีอำนาจทางเศรษฐกิจนี้สามารถนำมาใช้เป็นพลังต่อรองในการดำเนินนโยบายต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พลังต่อรองหนึ่งที่สามารถแสดงศักยภาพแห่งอำนาจทางเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี คือ "การลงโทษหรือแซงก์ชันทางเศรษฐกิจ" (economic sanctions) อันเป็นเครื่องมือที่ใช้ในลักษณะบีบบังคับ และเป็นทางเลือกหนึ่งที่ยอมรับกันมากในฐานะเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา ระหว่างประเทศ อีกทั้งไม่เป็นแต่เพียงเครื่องมือของแต่ละประเทศเท่านั้น มันยังเป็นเครื่องมือขององค์การระหว่างประเทศด้วยเช่นกัน เช่น องค์การสหประชาชาติ ที่ได้ให้ความชอบธรรมต่อ

การลงโทษทางเศรษฐกิจ โดยถือว่าเป็นเครื่องมือแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ ซึ่งระบุไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ (หมวดที่ 7 มาตรา 4)

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การลงโทษทางเศรษฐกิจนับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งขึ้นตามลำดับ ซึ่งกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ว่าเป็นเพราะความจำเป็นระหว่างประเทศที่ต้องอาศัยพึ่งพากันและกันทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น ซับซ้อนขึ้น พร้อม ๆ กับความชอบธรรมเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารและอาวุธได้ลดระดับลง นับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา ประเทศเดี่ยว กลุ่มประเทศ และ/หรือองค์การระหว่างประเทศ ได้ใช้อำนาจทางเศรษฐกิจมาเป็นเครื่องมือลงโทษประมาณ 103 ครั้ง โดยมีสหรัฐอเมริกาใช้การลงโทษโดยลำพังหรือร่วมกับพันธมิตร 68 ครั้ง อังกฤษใช้ 21 ครั้ง สหภาพโซเวียตใช้ไปประมาณ 10 ครั้ง และกลุ่มประเทศเล็ก ๆ เช่น สมาชิกสหภาพอาหรับใช้การลงโทษ 4 ครั้งในสองทศวรรษที่ผ่านมา¹ ซึ่งจะประมวลเหตุการณ์ที่เด่นชัดไว้ในบทต่อไป

การปรับใช้การลงโทษทางเศรษฐกิจเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมืองนั้น บางครั้งก็ประสบความสำเร็จ บางครั้งก็ล้มเหลว หรือบางครั้งก็ประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เครื่องมือทางเศรษฐกิจนี้ยังคงถูกนำมาปรับใช้ในการเมืองระหว่างประเทศให้เราพบเห็นอยู่เสมอ เพราะจะเป็นวิธีการที่ประจักษ์ผลชัดเจนมากที่สุด เมื่อไม่มีการใช้กำลังทางทหาร

สำหรับกรณีของแอฟริกาใต้ ประเด็นสำคัญหรือบ่อเกิดของปัญหาคือ "นโยบายแยกผิวหรืออาปาร์เทต" (Apartheid) นานาประเทศภายใต้ความร่วมมือแห่งสหประชาชาติได้เข้ามามีบทบาทคัดค้านอาปาร์เทตนี้เรื่อยมา นับตั้งแต่มีการประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปีค.ศ.1948 (ก่อนการประกาศแยกตัวเป็นเอกราชจากอังกฤษ เป็นสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ในปีค.ศ.1961) เพื่อใช้ในการปกครองประเทศ (ซึ่งที่จริงแล้วเพื่อการปกครองคนดำนั่นเอง) โดยนานาประเทศเห็นว่าการกระทำของรัฐบาลคนผิวขาวของแอฟริกาใต้เป็นการขัดต่อกฎบัตรสหประชาชาติ ขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และขัดต่อพันธกรณีที่แอฟริกาใต้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามในฐานะเป็นสมาชิกสหประชาชาติ (แอฟริกาใต้เป็นสมาชิกเมื่อ 24 ตุลาคม ค.ศ.1945) อีกทั้งการกระทำของรัฐบาลคนผิวขาวขณะนั้น เป็นการเหยียดย่ำศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์อย่างเด่นชัด และยังได้ขยายพฤติกรรมแยกผิวออกนอกเขตแดนแอฟริกาใต้ไปทั่วภูมิภาคอีกด้วย โดยอาศัยอำนาจ

---

¹K.J. Holtsi, *International Politics: A framework for Analysis*, 6th ed. (London: Prentice-Hall International, 1992), p.189.

ทางเศรษฐกิจและการทหารที่เหนือกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเดียวกัน เข้ากดดันและป้องกันการเป็นปฏิปักษ์และการต่อต้านของนานาประเทศในภูมิภาคแอฟริกาตอนใต้²

อาปาร์เทต เป็นภาษาแอฟริกา แปลว่า "การแยกผิว" หรือต่างคนต่างอยู่ โดยจะไม่มี การให้สิทธิทางการเมืองใด ๆ แก่คนผิวดำ เพราะคนผิวขาวถือว่าคนผิวดำไม่มีความเสมอภาคกับ ตน 300 ปีมาแล้วที่แอฟริกาได้เกิดมีพฤติกรรมแยกผิวทั่วทั้งประเทศ จนกระทั่งในปีค.ศ.1948 พฤติกรรมนี้ได้รับความชอบธรรมในการประกาศให้เป็นนโยบายและกฎหมายแยกผิว ภายใต้การ ปกครองประเทศของรัฐบาลคนผิวขาว ซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยนิกของประเทศที่มีจำนวนเพียงร้อยละ 13.7 เท่านั้น อีกประมาณร้อยละกว่า 80 เป็นคนผิวสีทั้งหมด โดยในจำนวนนี้มีคนดำถึงร้อยละ 75.3 คนเอเชียร้อยละ 2.5 และคนผิวสีลูกครึ่งระหว่างคนผิวขาวกับคนเอเชียร้อยละ 8.5 และ ประมาณว่า คนดำกว่า 30 ล้านคนในปีค.ศ.1989 ได้ถูกควบคุมภายใต้กฎหมายและข้อจำกัดของ การดำรงชีวิต การทำงาน การศึกษา หรืออาจกล่าวได้ว่านับตั้งแต่การเกิดจนกระทั่งสิ้นชีพไป

ด้านการปกครองประเทศ คนผิวขาวจะควบคุมโดยเบ็ดเสร็จและจะพยายามทุกวิถีทาง ที่จะกดให้คนดำอยู่ในสภาพคล้ายทาสปราศจากชีวิต จิตใจ หรือความรู้สึกนึกคิดใด ๆ รวมทั้งใน ทางปฏิบัติด้านการบริหารประเทศ อาปาร์เทตก็คือการไม่มีตัวแทนของคนผิวดำในรัฐสภา ดังจะ เห็นได้จากกฎหมายของแอฟริกาใต้จะให้สิทธิทางการเมืองซึ่งเป็นเอกสิทธิ์เฉพาะคนผิวขาวเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปีค.ศ.1984 เป็นเหตุการณ์ที่ขัดแย้งต่อการแบ่งชนชั้นทางการเมือง และการ กีดกันคนผิวดำออกไป กล่าวคือคนผิวขาวผู้มีอำนาจทางการเมืองทั้งหมดได้ร่วมกันก่อตั้ง "รัฐสภา แบ่งแยก 3 ฝ่าย" (a segregated tricameral parliament) อันประกอบด้วยฝ่ายคนผิวขาว คนผิวสี และคนเอเชียเท่านั้น สำหรับคนผิวดำซึ่งเป็นคนส่วนมากของประเทศกลับไม่มีสิทธิ์เสียงใด ๆ ใน ทางการเมือง

นอกจากนั้นด้วยอาปาร์เทต มันได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อรองรับกรรมสิทธิเหนือที่ดินแก่คน ผิวดำ โดยจะพบว่า คนผิวขาวเพียงร้อยละ 13.7 นี้ได้ครอบครองพื้นที่ถึงร้อยละ 87 ของพื้นที่

²John Tessitore and Susan Woolson, "Apartheid", *Issue Before The 41st General Assembly of The United Nations* (New York: Lexington Book, 1987), p.32.

ทั้งหมดของแอฟริกาใต้ ในขณะที่คนผิวดำจำนวนมหาศาลกลับได้สิทธิอยู่อาศัยเพียงร้อยละ 13 เท่านั้นและในดินแดนที่แห้งแล้งขาดคุณภาพทางการเกษตร ยิ่งไปกว่านั้นในเนื้อที่ร้อยละ 13 นี้ยังถูกจำแนกตามภูมิศาสตร์ออกเป็น 10 เขตที่เรียกว่า บันตูดาน (Bantustan) หรือ โฮมแลนด์ (homelands) อีกทั้งสถานภาพของการเป็นพลเมืองก็ถูกกันออกไปเป็นพลเมืองแห่งบันตูดาน มิใช่พลเมืองแห่งแอฟริกาใต้³ แม้ว่าพวกเขาจะมีชีวิตอยู่ในดินแดนแอฟริกาใต้ก็ตาม และคนดำจากนิคมโฮมแลนด์นี้จะเข้ามาในแอฟริกาใต้ได้ในฐานะของแรงงานอพยพต่างชาติ⁴

มาตรฐานการครองชีพในแอฟริกาใต้เองก็เป็นความแตกต่างที่แบ่งแยกอย่างเด่นชัด เป็นความจริงที่ว่าสำหรับคนผิวขาวในแอฟริกาใต้แล้ว พวกเขาได้สิทธิพิเศษในมาตรฐานการครองชีพที่สูงที่สุดในโลกเลยทีเดียว⁵ ตรงกันข้ามกับคนผิวดำที่ต้องดิ้นรนต่อสู้ชีวิตที่ต่ำกว่า มาตรฐานการครองชีพขั้นต่ำเสียอีก ยกตัวอย่างในเรื่องของการทำงาน แม้ในอาชีพเดียวกัน แต่เงินเดือน/ค่าแรง คนผิวขาวจะได้มากกว่า บวกกับมีประกันชีวิต ประกันสุขภาพ และเดบิตในหน้าที่การงานได้รวดเร็วกว่าคนผิวดำ ซึ่งดูเหมือนว่าสำหรับคนผิวดำแล้วการฝันถึงความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนั้นจะง่ายกว่ามาก

ในหมู่เด็ก ๆ เองก็เช่นกัน เด็กผิวขาวกับเด็กผิวดำไม่สามารถเรียนในโรงเรียนเดียวกันได้ ยกเว้นโรงเรียนเอกชนบางแห่งที่ต่อต้านการเหยียดผิว หนังสือ ตำราเรียนบางเรื่อง และอุปกรณ์การเรียนฟรีจะถูกจัดหาให้แก่เด็กผิวขาว แต่สำหรับเด็กผิวดำแล้ว สิ่งเหล่านี้ไม่เคยเกิดขึ้นกับพวกเขาเลย การศึกษาที่ยากจนของเด็กผิวดำเหล่านี้จึงกลายเป็นอุปสรรคกีดกันพวกเขาไปจากอนาคตของการประกอบอาชีพที่ดี หลังจากพวกเขาจบการศึกษาออกไป

เรื่องของโภชนาการและการสาธารณสุขก็เป็นเรื่องของชาวกับดำเช่นกัน ประมาณได้ว่าคนผิวขาวจำนวน 330 คน ต่อแพทย์ 1 คน ขณะที่แพทย์ 1 คนต่อการดูแลรักษาคนดำถึง 12,000 คน⁶

³*Apartheid*, The Series of Educational Teaching of United Nations (New York: Department of Public Information, 1989), pp.13-14.

⁴*Ibid.*, pp.24-25 และดูแผนที่ภูมิศาสตร์ของนิคมโฮมแลนด์ประกอบท้ายบทหน้า 22.

⁵*United Nations in the forefront of the struggle against Apartheid*, Paper presented by United Nations in July 1989 (New York: The United Nations Centre, 1989).

⁶*Apartheid*, p.16.

อาปาร์เทต ประกอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นรากฐานของการแบ่งแยกความแตกต่างทางเชื้อชาติและนำไปบังคับใช้โดยกลไกทางตำรวจและทหาร กฎหมายทั้งหลายที่ประกอบขึ้นเป็นอาปาร์เทตถูกเรียกว่าเป็น "เสาหลักแห่งอาปาร์เทต" ซึ่งล้วนแล้วแต่สะท้อนถึงการเหยียดผิว การแบ่งชนชั้นอย่างเด่นชัด กฎหมายหลักของอาปาร์เทตนี้ ได้แก่

- กฎหมายทะเบียนราษฎร (The Population Registration Act) ประกาศในปีค.ศ. 1950 ด้วยสาระสังเขปว่า ประชาชนแอฟริกันใต้ จะถูกจำแนกโดยเชื้อชาติ ทุกคนที่เกิดในแอฟริกาใต้จะแบ่งเป็นคนผิวขาว คนเอเชีย คนผิวสี และคนแอฟริกันผิวดำ ชนชั้นตามสีผิวนี้จะเป็นเครื่องกำหนดการดำรงชีพ ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้าย สิทธิในที่อยู่อาศัย และบริการหรือสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากรัฐ และอิสระภาพในแต่ละชนชั้น⁷

- กฎหมายที่ดิน ปีค.ศ.1913 (The Native Land Act of 1913) และกฎหมายการพัฒนาที่ดินและทรัสต์ปีค.ศ.1936 (The Development Trust and Land Act of 1936) เป็นกฎหมายที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัย ตลอดจนสิทธิในที่ดินนั้น กฎหมายนี้ระบุให้ที่ดินแก่คนดำทั้งหมดของประเทศมีได้เพียงร้อยละ 13.6 และในจำนวนนี้ถูกแบ่งออกเป็น 10 เขตที่เรียกว่าบันตูดาน หรือโฮมแลนด์ (เช่นที่ได้กล่าวถึงบ้างแล้วในตอนต้น) คนผิวดำจะไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินอื่นใดในแอฟริกาใต้ได้นอกจากนี้ ซึ่งเป็นการผลักดันและกีดกันให้คนผิวดำออกไปจากถิ่นฐานของคนผิวขาวอย่างชอบธรรมตามกฎหมาย ส่วนคนเอเชียและคนผิวสีนั้นต้องอาศัยในพื้นที่ของคนผิวขาวที่จัดสรรแบ่งส่วนไว้ให้เท่านั้น⁸

- กฎหมายว่าด้วยการแบ่งกลุ่มชุมชนเขตอาศัย ปีค.ศ.1966 (The Group Areas Act of 1966) เป็นกฎหมายเกี่ยวกับทรัสต์และการใช้สิทธิประโยชน์ เช่น การมีที่อยู่อาศัย การศึกษารวมถึงการพัฒนาอุตสาหกรรม สิ่งเหล่านี้จะแตกต่างกันไปตามสีผิว⁹

⁷Apartheid, The Report of The Secretary General: Progress made in the implementation of the Declaration of Apartheid and its destructive consequences in Southern Africa (New York: the United Nations Department of Public Information, August 1990), p.7.

⁸Ibid .

⁹Ibid .

- กฎหมายห้ามการสมรสข้ามสีผิว ปีค.ศ.1949 (The Prohibition of Mixed Marriage Act of 1949) หากมีการสมรสข้ามสีผิวเกิดขึ้น บุคคลคู่หนึ่งจะไม่สามารถอาศัยร่วมกับบุคคลกลุ่มอื่น ๆ ได้ถูกต้องตามกฎหมาย หรืออีกนัยหนึ่งคือเป็นคู่สมรสนอกกฎหมายนั่นเอง เด็กที่เกิดจากคู่สมรสนั้นก็มิมีสถานะนอกกฎหมายเช่นกัน¹⁰

- กฎหมายว่าด้วยการสงวนการใช้สถานที่สาธารณะ ปีค.ศ.1953 (The Reservation of Seperate Amenities Act of 1953) เป็นกฎหมายที่ระบุถึงการให้ประโยชน์จากทรัพย์สินหรือสิ่งอำนวยความสะดวกของสาธารณะ โดยแยกตามชนชาติสีผิวด้วยเช่นกัน¹¹

- กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ปีค.ศ.1983 (The Republic of South Africa Constitution Act of 1983) เป็นกฎหมายสูงสุดที่ระบุเกี่ยวกับสมาชิกรัฐสภา โดยอนุญาตให้มีเพียงฝ่ายคนผิวขาว คนเอเชีย และคนผิวสี และกีดกันคนผิวดำออกไปจากสิทธิและเสียงในการปกครองประเทศ โดยมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายพลเรือนแห่งโฮมแลนด์รองรับ กฎหมายนี้กำหนดให้นิคมโฮมแลนด์เป็นเอกราช (independent) ที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลแอฟริกาใต้ และประชาชนในนิคมโฮมแลนด์จะเป็นพลเมืองแห่งโฮมแลนด์¹²

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายของอาปาร์เทดอื่น ๆ ที่จัดว่าสำคัญ ได้แก่

- กฎหมายว่าด้วยการแก้ไขกฎหมายบันตู (Bantu Laws Amendment Act) เป็นกฎหมายที่อนุญาตให้กรมแรงงานสามารถเคลื่อนย้ายหรือจับกุมคนผิวดำที่ว่างงานตามเขตเมืองต่าง ๆ ได้ เว้นเสียแต่ว่าพวกเขาเกิดในเมืองหรืออยู่อาศัยในเมืองนั้นโดยปราศจากการขัดขวางบกพร่องมาตลอด 15 ปี หรือเว้นเสียแต่ว่าได้รับอนุญาตจากทางราชการ นอกจากนี้แอฟริกันดำจะอาศัยอยู่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายก็เฉพาะในนิคมโฮมแลนด์เท่านั้น¹³

¹⁰Ibid .

¹¹Ibid., p.8.

¹²Ibid .

¹³Apartheid, The Series of Educational Teaching of the United Nations, p.19.

- กฎหมายว่าด้วยการห้ามชุมนุมเพื่อการจลาจล (Riotous Assemblies Act) กฎหมายที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่รัฐสามารถระงับหรือสั่งห้ามการชุมนุมตามสถานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคลหรือสาธารณะ หากรัฐเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่ล่อแหลมต่อการทำลายความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง¹⁴

- กฎหมายเกี่ยวกับองค์การผิดกฎหมาย (Unlawful Organization Act) คือกฎหมายยกเลิกสภาแห่งชาติแอฟริกัน (The African National Congress) และแพน แอฟริกันนิสต์ คอนเกรส ออฟ อาซาเนีย (The Pan-Africanist Congress of Azania) และให้สิทธิแก่รัฐบาลในการยกเลิกองค์การอื่น ๆ และสามารถยึดทรัพย์สินขององค์การเหล่านั้นเป็นของรัฐบาล¹⁵

- กฎหมายความมั่นคงภายใน (Internal Security Act) เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่รัฐ จับกุม-คุมขัง ผู้ต้องสงสัย โดยปราศจากการสืบพยานและสอบสวนคดีความ¹⁶

- กฎหมายว่าด้วยการก่อวินาศกรรม (Sabotage Act) คือ กฎหมายที่กำหนดถึงพฤติกรรมการก่อความวุ่นวาย การเป็นปฏิปักษ์ทางเชื้อชาติ (racial hostilities)¹⁷

กฎหมายทั้งหลายเหล่านี้ รวมทั้งการปฏิบัติต่อคนผิวดำภายใต้อาปาร์เทต ถูกนำไปปฏิบัติจนกลายเป็นปรัชญาการปกครองของรัฐบาลคนผิวขาวไปโดยปริยาย การกดขี่พลเมืองผิวดำ การปราบปรามผู้เป็นปฏิปักษ์ทางความคิดกับรัฐบาลคนผิวขาวทำให้แอฟริกาได้เป็นตัวอย่างหนึ่งที่ถ่ายทอดปรากฏการณ์ความขัดแย้งทางเผ่าพันธุ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกันออกสู่สายตาชาวโลก จนเป็นที่เรียกกันว่า "แดนดินแห่งการแบ่งแยกและเหยียดผิว"¹⁸

¹⁴Ibid .

¹⁵Ibid .

¹⁶Ibid .

¹⁷Ibid .

¹⁸ซาโรจน์ ชุมทเรียงเดช, "แอฟริกาใต้พ้นยุคมืดแล้วหรือ." *พบโลก* (มีนาคม 2533): 13-18.

จากสภาพการณ์เหล่านี้ ประชาคมโลกในนามของสหประชาชาติจึงต้องทำการรณรงค์ให้บรรดาสมาชิกร่วมกันต่อต้านแอฟริกาใต้ และนับแต่สมัยประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติครั้งที่ 7 ค.ศ.1952 เป็นต้นมา นับเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อต้านแอฟริกาใต้อย่างเป็นทางการ แต่ก็ไม่เคยปรากฏท่าทีที่แน่นอนเด่นชัดว่าอาปาร์เทคจะถูกลบเลิกไป¹⁹

สหประชาชาติให้ความสนใจต่อปัญหาการแยกผิวของแอฟริกาใต้เป็นพิเศษ โดยจัดตั้งองค์การเฉพาะกิจ ทำหน้าที่ดูแลกรณีของแอฟริกาใต้เป็นการเฉพาะขึ้นในปีค.ศ.1962 เรียกว่า "คณะกรรมการพิเศษต่อต้านอาปาร์เทค (A Special Committee Against Apartheid)²⁰ องค์การนี้ทำการต่อต้านในหลายรูปแบบ เช่น การออกมติเตือน การประณามการกีดกันเชื้อชาติและแยกผิว การออกมติให้นานาประเทศร่วมกันคว่ำบาตรทางวัฒนธรรมและกีฬา ทางทหารทูต และดำเนินการลงโทษทางเศรษฐกิจ เช่น ห้ามติดต่อทางการค้าและการลงทุน ห้ามให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ห้ามการค้าและขนส่งอาวุธทุกชนิด และได้เรียกร้องให้สมาชิกสหประชาชาติทั้งแยกกันและร่วมกันกดดันแอฟริกาใต้ให้ยกเลิกนโยบายแยกผิวหรืออาปาร์เทคเสีย

ประเทศที่ทำการต่อต้านมีทั้งบรรดากลุ่มประเทศเสรีประชาธิปไตย กลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ และกลุ่มประเทศที่เกิดใหม่ที่เรียกว่าแอฟโร-เอเชียน (Afro-Asian) โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกาใต้ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์การ "เอกภาพแอฟริกัน" (The Organization of African Unity - OAU) องค์การนี้ได้ต่อต้านและประท้วงอาปาร์เทคอย่างเข้มแข็งเพื่อช่วยเหลือคนดำในทวีปแอฟริกา จนในหลาย ๆ ครั้งเป็นเหตุให้เกิดการนองเลือด ความตึงเครียดและความรุนแรง

ในเวลาต่อมา ยุทธวิธีการต่อต้านกดดันและการลงโทษต่อการกระทำของรัฐบาลคนผิวขาวได้ถูกกำหนดขึ้น การลงโทษทางเศรษฐกิจจึงเป็นมาตรการต่อต้านพฤติกรรมเหยียดผิวและอาปาร์เทคของแอฟริกาใต้ที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาและนำไปปฏิบัติ ภายหลังจากพบว่า การแก้ไขปัญหโดยสันติวิธีทั้งหลายล้มเหลว²¹

¹⁹Frederic Eckhard, "Apartheid," *Issue Before The 33rd General Assembly of The United Nations, 1978-79* (New York: New York University Press, 1979), p.65.

²⁰Tessitore and Woolson, *Apartheid*, p.26.

²¹Edmund Jan Osmanzyk, "South Africa," *Encyclopedia of the United Nations and International Agreement* (Philadelphia: Taylor and Francis, 1985), p.766.

ประกอบกับสถานการณ์ในแอฟริกาใต้เลวร้ายลงตามลำดับ ด้วยเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในปลายปีค.ศ.1984 การจลาจลและการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับคนผิวดำ เริ่มมาจากการเรียกร้องสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมือง มีการเดินขบวนในชุมชนเล็ก ๆ ของคนผิวดำ เพียงไม่กี่ชุมชน ต่อมาได้ขยายตัวเข้าสู่เขตเมืองใหญ่ ๆ และทุกขอบเขตทั่วประเทศ โดยที่ทางการไม่อาจยับยั้งได้ การต่อสู้ได้เปลี่ยนเนื้อหาจากใช้มือเปล่ามาเป็นการจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ และลูกลามา กลายเป็นการต่อสู้เพื่อโค่นล้มรัฐบาล²² หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนทุกแขนงทั่วโลก ต่างถ่ายทอดรายงานข่าวสารความรุนแรงและการจลาจลในแอฟริกาใต้อย่างใกล้ชิด จนประเด็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กลายเป็นข้อถกเถียงกันแพร่หลายในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และการประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติ²³

ขณะเดียวกัน ประกอบกับกระแสแห่งความรุนแรงและการต่อต้านรัฐบาลคนผิวขาวที่ได้ประกาศกฎหมายรัฐธรรมนูญรองรับคนผิวสีและเอเชียน ในการเป็นสมาชิกรัฐสภาซึ่งมาจากการเลือกตั้ง เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ.1984 เป็นการสร้างความไม่พอใจแก่คนดำลึกซึ้งยิ่งขึ้น และลูกลามาเป็นการต่อต้านด้วยกำลังและความรุนแรง

แต่ละวันที่ผ่านไปในแอฟริกาใต้สามารถสรุปโศกนาฏกรรมได้จากจำนวนผู้เสียชีวิต การปะทะกันระหว่างตำรวจกับคนผิวดำ และการจับกุมคุมขังผู้คนจำนวนมาก รัฐบาลประธานาธิบดีปีเตอร์ ดับเบิลยู โบธา (Pietor W. Botha) ขณะนั้นได้ประกาศ "ภาวะฉุกเฉิน" (state of emergency) ขึ้นในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1985 ซึ่งหมายถึงการขยายอำนาจการปราบปราม

---

²²Francis Pym, "Strains among friends: Coordinating western policy toward South Africa," in *Europe, America and South Africa*, ed. George F. Treverton (New York: New York University Press, 1988), p.28.

²³William Gutteridge ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยแอสตัน (Aston) ผู้เชี่ยวชาญด้านแอฟริกา โดยเฉพาะด้านความมั่นคงและการทหาร ได้ให้ข้อคิดเห็นในหนังสือ *Conflict Study 179* (August 28, 1985) p.4 ว่า หากพิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อาจพบเหตุผลของความรุนแรงที่ปรากฏขณะนั้น 2 ประการคือ หนึ่ง การไม่มีส่วนร่วมทางการเมืองของคนผิวดำ สอง ความทุกข์เจ็ญจากปัญหาสังคมที่ทวีขึ้นทุกวัน โดยปราศจากการเอาใจใส่แก้ไขอย่างจริงจัง และปราศจากความพยายามปฏิรูประบบการเมืองที่แท้จริง ด้วยเหตุทั้งสองนี้จึงนำไปสู่ความไม่พอใจและความรุนแรงในเวลาต่อมา

ของตำรวจและทหารอย่างเต็มที่ไปทั่วเขตเมืองใหญ่ ๆ ในแอฟริกาใต้²⁴ ในช่วง 6 เดือนต่อมา ประชาชนถูกจับกุมกว่า 7,000 คน โดยที่มี 3,000 คนในจำนวนนั้น ถูกคุมขังโดยปราศจากการไต่สวนคดีหาข้อเท็จจริงแต่ประการใด²⁵ ต่อมาภาวะฉุกเฉินได้ครอบคลุมไปถึงการควบคุมด้านสื่อมวลชนด้วย

หนึ่งปีผ่านไปภายหลังจากการประกาศภาวะฉุกเฉิน ประชาชนกว่า 25,000 คนถูกจับกุม ต่อมาจนถึง 15 เมษายน ค.ศ.1987 ประมาณว่ามีประชาชนถูกจับกุมเพิ่มขึ้น 4,200 คน ในจำนวนนั้นร้อยละ 34 เป็นวัยรุ่นอายุประมาณ 18 ปีทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังไม่นับรวมถึงผู้คนจำนวนมากที่ตายไปในเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง ซึ่งมีไม่ต่ำกว่า 2,000 กว่าคน²⁶ จึงนับได้ว่าในช่วงปีค.ศ.1984-1986 เป็นช่วงปีแห่งการนองเลือดที่สุดในประวัติศาสตร์การต่อต้านของชนผิวดำต่อระบบอาปาร์เทต

ภาพเหตุการณ์ความรุนแรงในแอฟริกาใต้ที่ถูกถ่ายทอดสู่สายตาประชาคมโลกนี้เป็นสิ่งที่มีอาจยอมรับได้ ความเคลื่อนไหวต่อต้านในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะการถกเถียงและอภิปรายในเวทีระดับประเทศ หรือการคว่ำบาตรทางวัฒนธรรมและกีฬา ได้สร้างความน่าสนใจให้แก่แอฟริกาใต้ยิ่งขึ้น หากแต่การต่อต้านเหล่านั้นมิได้ก่อผลกระทบใด ๆ ในอันที่จะทำให้รัฐบาลแอฟริกาใต้หันเหไปสู่ทิศทางการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองอย่างแท้จริง จนกระทั่งสมัชชาสหประชาชาติได้

²⁴See Peter L. Belger and Bobby Godsell, *A Future South Africa: Visions, Strategies and Realities* (Colorado: West View Press, 1988) pp.35-37.

²⁵Pym, *Strains among friends*, p.28.

²⁶จำนวนคนตายในช่วง 2 ปีหลังจากการประกาศภาวะฉุกเฉิน

กันยายน 1984 - กุมภาพันธ์ 1985 ตาย 188 คน

มีนาคม 1985 - สิงหาคม 1985 ตาย 492 คน

กันยายน 1985 - กุมภาพันธ์ 1986 ตาย 565 คน

มีนาคม 1986 - สิงหาคม 1986 ตาย 955 คน

กันยายน 1986 - กุมภาพันธ์ 1987 ตาย 187 คน

ที่มา: South African Institution of Race Relations - SAIRR News, April 1987, quoted

in *ibid.*, p.36.

ร่วมกันออกมติลงโทษแอฟริกาใต้โดยกำหนดมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจขึ้น เพื่อกดดันให้รัฐบาลแอฟริกาใต้ยกเลิกอาปาร์เทต อันเป็นไปตามการร้องขอของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติเมื่อต้นปีค.ศ.1985 ซึ่งอยู่ในช่วงการประชุมสมัชชาครั้งที่ 40 และได้มีการวางเป้าหมายของการลงโทษทางเศรษฐกิจให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้นานาชาติได้ปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เช่น ระงับความร่วมมือทางการผลิตนิวเคลียร์ (a banning of nuclear collaboration) ห้ามการค้าการลงทุน สินเชื่อ และห้ามขายอาวุธ เป็นต้น²⁷ ในการประชุมครั้งนี้ยังได้ยึดถึงความชอบธรรมของการลงโทษทางเศรษฐกิจ โดยมีหมวดที่ 7 แห่งกฎบัตรสหประชาชาติให้การรับรองและยืนยันว่าการลงโทษทางเศรษฐกิจเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดต่อการเข้าถึงสันติภาพในแอฟริกาใต้²⁸ อีกทั้งยังมีมาตรา 1 วรรค 3, มาตรา 13 วรรค 1 ข, มาตรา 55 วรรค ก, มาตรา 66 วรรค 2 และมาตรา 76 วรรค จ ในกฎบัตรสหประชาชาติให้ความชอบธรรมไว้อีกด้วย

ประเทศที่ให้การตอบรับการเรียกร้องให้มีการลงโทษทางเศรษฐกิจอย่างทันท่วงทีคือสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ได้ลงมติการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อแอฟริกาใต้ ในวันที่ 5 มิถุนายน ค.ศ.1985²⁹ โดยห้ามการลงทุนทุกประเภทที่จะเกิดใหม่ ห้ามธนาคารปล่อยสินเชื่อต่อแอฟริกาใต้ ห้ามนำเข้าแร่ยูเรเนียม ถ่านหิน เหล็ก ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และผลผลิตทางการเกษตร และตัดขาดการคมนาคมทางอากาศ³⁰ ในขั้นต้น

ในขณะนั้นได้มีการออกเสียงคัดค้านมติข้างต้นจากประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน และกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่ม ทำให้ภายในสหรัฐอเมริกามีความคิดเห็นขัดแย้งกันในเรื่องการลงโทษทางเศรษฐกิจ โดยพิจารณาจากสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาแร่ธาตุยุทธศาสตร์จากแอฟริกาใต้จำนวนมาก และด้วยกลัวว่ารัฐบาลแอฟริกาใต้จะสั่งระงับการค้าขายทุกประเภทเป็นการตอบโต้ หากสหรัฐอเมริกาคำเนิการลงโทษ ยิ่งไปกว่านั้น เห็นได้ชัดทีเดียวว่าประธานาธิบดีเรแกนได้ให้การ

²⁷Tessitore and Woolson, Apartheid, p.26.

²⁸Osmanzyk, South Africa, p.766.

²⁹ไพฑูรย์ ศัสเซ่, *การแบ่งแยกเชื้อชาติและสีผิวกับปัญหาสิทธิมนุษยชน* (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530) หน้า 37.

³⁰Charles M. Becker, "Economic sanctions against South Africa," *World Politics* 39 (January 1987): 147-173.

สนับสนุนต่อรัฐบาลแอฟริกาใต้ โดยดูจากการมีนโยบาย "ผูกพันอย่างสร้างสรรค์" (constructive engagement) อย่างเปิดเผย³¹ อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีเรแกน จะต้องเผชิญหน้ากับการเคลื่อนไหวของมติมหาชนที่ต่อต้านการแยกผิวอย่างกว้างขวางทั้งภายในประเทศและทั่วโลก จึงจำต้องตัดสินใจแก้ปัญหานี้ด้วยการยอมลงนามใน "กฤษฎีกาประธานาธิบดี" ประกาศให้มีการลงโทษอย่างเป็นทางการครั้งแรกในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1985 โดยเริ่มจากการห้ามขายเหรียญทองคำ (Krugerrands) ซึ่งส่งผลให้ค่าเงินแรนด์ (rand) ของแอฟริกาใต้ต่ำลงตามลำดับ ต่อมาในวันที่ 9 กันยายน ค.ศ.1985 มีการห้ามส่งเครื่องคอมพิวเตอร์แก่ฝ่ายปริกษาความมั่นคงของแอฟริกาใต้ ควบคู่กับมาตรการทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีนิวเคลียร์ ห้ามธนาคารปล่อยสินเชื่อ³² การลงโทษทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเอง สามารถก่อความเสียหายต่อเศรษฐกิจของแอฟริกาใต้ได้อย่างกว้างขวาง

ภายหลังจากเริ่มใช้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา 2-3 วันต่อมา ประชาคมยุโรปได้ประกาศใช้มาตรการเดียวกับสหรัฐฯ และได้มีการถอนทูตทหารแอฟริกาใต้ออกจากประเทศในกลุ่มประชาคมยุโรป ติดตามด้วยการคว่ำบาตรในสินค้าประเภท "วัตถุไวไฟที่อันตราย"

อังกฤษ มีความขัดแย้งทางความคิดเกี่ยวกับการลงโทษทางเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา คือ นายกรัฐมนตรีแห่งอังกฤษ นางมาร์กาเรต แทตเชอร์ได้รับแรงกดดันอย่างหนักจากภายในคณะรัฐบาลและรัฐสภา ให้ดำเนินการลงโทษทางเศรษฐกิจ ตรงกันข้ามนางแทตเชอร์มีความเห็นเช่นเดียวกับประธานาธิบดีเรแกนว่า ควรแก้ปัญหาคาการแยกผิวในแอฟริกาใต้ด้วยการเจรจาทางการทูต เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างสันติ³³ เพราะนางแทตเชอร์มีความเชื่อว่า การลงโทษทางเศรษฐกิจจะทำให้คนดำเดือดร้อนมากกว่าเดิม ประกอบกับอังกฤษมีผลประโยชน์มหาศาล และประวัติศาสตร์ทั้งทางการเมืองและเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดมานานนับนาน ถึงกระนั้นในที่สุด

³¹ไพฑูรย์ คัสเซ่, การแบ่งแยกเชื้อชาติและสีผิวกับปัญหาสิทธิมนุษยชน, หน้า 36.

³²Becker, Economic Sanctions against South Africa, : 148.

³³"วิกฤตการณ์ในเครือจักรภพแตกเป็นเสี่ยงเพราะแอฟริกาใต้." ข่าวพิเศษ-อาทิตย์ 476 (4-10 สิงหาคม 2529) : 34-35.

อังกฤษและประเทศในเครือจักรภพก็ยอมลงมติให้มีการลงโทษทางเศรษฐกิจ เมื่อกลางเดือนตุลาคม ค.ศ. 1985³⁴ แต่เป็นการลงโทษในลักษณะเพียงบางส่วน

ฝรั่งเศส สมัยนายกรัฐมนตรีลอ-รองด์ ฟาบริอุส เขาได้ตัดสินใจประกาศห้ามการลงทุนในแอฟริกาใต้ และมีการเรียกทูตกลับออกมาจากเมืองหลวงเพรตอเรีย ในวันที่ 22 กรกฎาคม ค.ศ. 1985 นอกจากนี้รัฐบาลฝรั่งเศสยังได้ประกาศสนับสนุนมติของสมัชชาสหประชาชาติให้มีการลงโทษทางเศรษฐกิจโดยสมัครใจ

ยังมีเยอรมันตะวันตก เดนมาร์ก ไอร์แลนด์เหนือ อิตาลี ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น และประเทศอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งสิ้น และเป็นกลุ่มประเทศหลัก ๆ ที่มีการติดต่อทางเศรษฐกิจกับแอฟริกาใต้ เข้าร่วมการลงโทษ เช่น มีการห้ามนำเข้า-ส่งออกในสินค้า บริการ การลงทุนต่าง ๆ กับแอฟริกาใต้³⁵

อีกกลุ่มประเทศหนึ่ง que เชื่อว่ามีความสำคัญในการต่อต้านนโยบายแยกผิวตลอดมา คือ กลุ่มองค์การเอกภาพแอฟริกัน (Organization of African Unity: OAU) และกลุ่มประเทศในภูมิภาคแอฟริกาใต้ตอนใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับแอฟริกาใต้ในสายตาของกลุ่มประเทศหลังนี้มีความสำคัญและคุณค่ายิ่งต่อภูมิภาคในฐานะเป็นผู้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) โดยส่วนใหญ่การคมนาคมภายในประเทศแอฟริกาตอนใต้จะมีเส้นทางเชื่อมโยงสู่แอฟริกาใต้หลายทาง เศรษฐกิจของแอฟริกาใต้มีพลังมากที่สุดถึงครึ่งหนึ่งของภูมิภาคและเป็นตลาดรองรับแรงงานที่หลั่งไหลมาจากประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมาก³⁶ กล่าวได้ว่าการใช้มาตรการการลงโทษเพื่อยุติปัญหาการเมืองภายในแอฟริกาใต้ครั้งนี้ เกิดจากความร่วมมือภายใต้องค์การสหประชาชาติ โดยจำแนกได้ว่ามีผู้กำหนด 2 ประเภทคือ ประเภทประเทศเดี่ยว และกลุ่มประเทศ โดยการลงโทษทางเศรษฐกิจของนานาประเทศทั้งหมดมีเป้าหมายรวมกันอยู่ที่ "การยุตินโยบายแยกผิวของแอฟริกาใต้"

³⁴กวินนา ชูติมา, "อังกฤษกับปัญหาแอฟริกาใต้," *ข่าวพิเศษ-อาทิตย์* 478 (26 กรกฎาคม-สิงหาคม 2529): 40-41.

³⁵"ภาวะฉุกเฉินครั้งใหม่ในแอฟริกาใต้," *ข่าวพิเศษ-อาทิตย์* 470 (23-29 มิถุนายน 2529): 37.

³⁶Patrick Sir Moberly, "The World and South Africa: A new perspective," *The World Today* 46 (April 1990): 62-66.

แรงกดดันอันเกิดจากการลงโทษทางเศรษฐกิจของนานาประเทศที่มีร่วมกันอย่างแข็งขันก็ค่อย ๆ ก่อตัวขึ้นและมีผลต่อภาวะการตัดสินใจของผู้นำแอฟริกาใต้ โดยเฉพาะผู้นำคนใหม่ ประธานาธิบดีเฟรเดอริก คับเบ็ลยู เดอ แคลร์ก (Frederic W. De Klerk) ซึ่งขึ้นรับตำแหน่งผู้นำคนใหม่สืบแทนประธานาธิบดีปีเอเตอร์ คับเบ็ลยู โบธา เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ.1989³⁷ ให้ต้องหันมาพิจารณาทบทวนนโยบายการปกครองของตนเสียใหม่

ระบบเศรษฐกิจของแอฟริกาใต้เป็นระบบเศรษฐกิจที่ได้รับการยกย่องมาโดยตลอดว่าสร้างความเจริญก้าวหน้าจนทำให้มีฐานะเป็นสมาชิกหนึ่งในโลกกลุ่มอุตสาหกรรม ด้วยการดำเนินนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมและระคมทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างได้ผล ตามแนวทางของนโยบายแยกผิว ซึ่งการเอาประโยชน์จากนโยบายแยกผิว การกดขี่ทางเชื้อชาติมาใช้เพื่อการพัฒนาได้กลายเป็นระบบขึ้นมา ที่เรียกว่าระบอบการแยกผิว (Apartheid regime)³⁸ แต่เมื่อแอฟริกาใต้ต้องเผชิญกับการลงโทษทางเศรษฐกิจอย่างแข็งขันของนานาประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของแอฟริกาใต้ถดถอยลงตามลำดับ การพัฒนาลดระดับลง ความสามารถในการแข่งขันของประเทศลดลงอย่างมาก เกิดการว่างงาน ตามมาด้วยปัญหาปากท้องและอาชญากรรมทั่วทุกท้องที่ ในขณะที่โลกภายนอกมีการตื่นตัวต่อการค้าระหว่างประเทศ³⁹

เมื่อพิจารณาเหตุผลดังกล่าว รัฐบาลแอฟริกาใต้จึงหันมาเลือกปฏิรูปประเทศในประเด็นที่นานาประเทศเรียกร้องที่สำคัญ ได้แก่ การปล่อยนักโทษการเมืองและการปฏิรูปการปกครองซึ่งหมายถึงการยกเลิกนโยบายแยกผิว ทั้งสองประเด็นนี้เป็นสิ่งที่รัฐบาลแอฟริกาใต้ได้พยายามอย่างเร่งรีบเพื่อให้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจยุติลงในทันที มิฉะนั้นการลงโทษทางเศรษฐกิจก็ยังคงจะดำเนินต่อไป หรืออาจรุนแรงยิ่งขึ้น ความหวังที่จะได้รับการยอมรับจากนานาชาติก็จะหมดไป ความรุนแรงและขัดแย้งหรือความไร้เสถียรภาพภายในประเทศจะเกิดขึ้นกระจายไปทั่ว การโค่นล้มรัฐบาลผิวขาวของขบวนการต่อต้านการแยกผิวก็จะดำเนินต่อไปอย่าง

³⁷สาโรจน์ ชุมหะเรืองเดช, "แอฟริกาใต้พ้นยุคมืดแล้วหรือ," *พบโลก* (มีนาคม 2533) : 17

³⁸Samin Amir, "South Africa in the global system," *Review of the month* 45 (June 1993): 1-7.

³⁹Moberly, *The World and South Africa: A new perspective*,: 66.

ไม่มีที่สิ้นสุด สภาพที่มองเห็นก็คือ ความหายนะรออยู่ข้างหน้าตนเอง เพราะฉะนั้นทางเลือกของประธานาธิบดี เดอ แคลร์กที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของนานาประเทศที่สุดคือ การยุตินโยบายแยกผิว และเปิดเสรีภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

และแล้วกระแสการเปลี่ยนแปลงก็ได้อุบัติขึ้นในแอฟริกาใต้ นับตั้งแต่ประธานาธิบดี เดอ แคลร์ก สั่งปล่อยผู้นำการเรียกร้องเพื่อสิทธิเสรีภาพของคนดำและเป็นผู้นำสภาแห่งชาติแอฟริกา นายเนลสัน มันเดลา (Nelson Mandela) ในวันที่ 11 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1990 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งแอฟริกาใต้และกลุ่มสภา แพน-แอฟริกัน ประกาศยกเลิกการจำกัดบทบาทของบรรดาองค์กรที่ต่อต้านการแยกผิว ยกเลิกการควบคุมสื่อสารมวลชน การปล่อยตัวนักโทษทางการเมืองคนอื่น ๆ และที่สำคัญคือ การประกาศยกเลิกนโยบายแยกผิวอย่างเป็นทางการ และประกาศให้มีการเลือกตั้งเสรีแบบไม่แบ่งแยกผิวเป็นครั้งแรก ในปลายปีค.ศ.1991

จึงนับได้ว่าการลงโทษทางเศรษฐกิจของนานาประเทศ โดยมีเป้าหมายคือ เพื่อยุตินโยบายแยกผิวในแอฟริกาใต้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่กว่าจะประสบความสำเร็จได้ก็ต้องเผชิญกับอุปสรรคมากมาย และใช้เวลานานกว่า 5 ปี

เมื่อปฏิบัติการลงโทษทางเศรษฐกิจได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นานาประเทศก็เริ่มทยอยกันยกเลิกมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจเหล่านั้น เพื่อตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่พึงปรารถนาในแอฟริกาใต้ (ดูประกอบภาคผนวก ง. การยกเลิกมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจของนานาประเทศ หน้า 264)

ความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา

ด้วยความเป็นมาของเรื่องเกี่ยวกับการใช้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อกรณีการยุตินโยบายการแยกผิวในแอฟริกาใต้ ได้สร้างความสนใจแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก เนื่องจาก

ประการแรก เป็นปรากฏการณ์ความสำเร็จของการใช้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของหลาย ๆ ประเทศที่พร้อมใจกันใช้ความได้เปรียบทางเศรษฐกิจมาเป็นเครื่องมือดำเนินการแก้ไขปัญหาทางการเมืองและสังคม สิ่งนี้เองทำให้ผู้วิจัยเข้าใจในเบื้องต้นว่าการนำเอาอำนาจทางเศรษฐกิจหรือขีดความสามารถทางเศรษฐกิจที่ได้เปรียบหรือเหนือกว่าของประเทศหนึ่งหรือกลุ่มประเทศหนึ่ง ไปใช้กับอีกประเทศหนึ่งที่ด้อยกว่า ก็สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเมืองได้ เช่นเดียวกับที่การนำเอาอำนาจทางการเมืองไปใช้ก็สามารถบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกัน

ประการที่สอง ผู้วิจัยพบว่า การใช้มาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อกรณีของแอฟริกาใต้ ในช่วงปีค.ศ.1985-1993 นั้นมีความน่าสนใจคือ

ก. เป็นความร่วมมือของนานาประเทศภายใต้องค์การระหว่างประเทศ (สหประชาชาติ) ซึ่งหากมองย้อนไปดูที่ประวัติศาสตร์จะพบว่า เพียง 2 กรณีเท่านั้นที่สหประชาชาติเข้ามาเป็นผู้เรียกร้องและกำหนดมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจ เพื่อยุติปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ กรณีต่อโรดีเซีย ปีค.ศ.1966 และกรณีต่อแอฟริกาใต้ ซึ่งเกิดขึ้น 2 ครั้งคือ ครั้งแรกในปีค.ศ.1977 ที่สหประชาชาติให้ระงับการค้าอาวุธแก่แอฟริกาใต้เพื่อกดดันให้ยกเลิกการแทรกแซงการปกครองนามิเบีย และยุติการใช้อาวุธเข้าปราบปรามประชาชน แต่ล้มเหลว เนื่องจากแอฟริกาใต้ยังคงใช้กำลังทหารและตำรวจเข้าปราบปรามผู้ต่อต้านอยู่ตลอดเวลา และมีบางประเทศที่มีอิทธิพลให้ความร่วมมือโดยยังคงค้าอาวุธกับแอฟริกาใต้ต่อไป เช่น ฝรั่งเศส และครั้งที่ 2 ในปีค.ศ. 1985 (ซึ่งเป็นช่วงเวลาเริ่มต้นการศึกษาวิเคราะห์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้) สหประชาชาติมีมติให้ใช้การลงโทษทางเศรษฐกิจต่อแอฟริกาใต้อีกครั้งในลักษณะเต็มรูปแบบ คือ มีข้อจำกัดเฉพาะการค้าอาวุธแต่เพียงประการเดียว แต่รวมถึงสินค้าทุกประเภทที่มีความสำคัญต่อแอฟริกาใต้อีกด้วย จนกระทั่งถึงปีค.ศ.1993 (ภายหลังการประกาศยกเลิกนโยบายแยกผิวของประธานาธิบดีเดอ แคลร์ก) มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจจึงถูกยกเลิกไป ความสำเร็จครั้งนี้ของนานาประเทศ แม้จะต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนาน (ค.ศ.1985-1993) แต่ทั้งนี้ก็เป็นความสำเร็จที่เด่นชัดที่สุดของการใช้เครื่องมือทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะต่อกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ข. เป็นเหตุการณ์ความขัดแย้งที่ยาวนานระหว่างมนุษย์ด้วยกัน ในเรื่องของความไม่เท่าเทียมกันของความเป็นคน ที่โยงโยไปสู่ปัญหาการเมือง และกลายเป็นปัญหาของสังคมโลกซึ่งยากที่จะแก้ไขให้ยุติลงได้ แต่ความสำเร็จที่เกิดขึ้นต่อกรณีแอฟริกาใต้ อันเนื่องมาจากการใช้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจจากนานาประเทศในครั้งนี้ เป็นความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่แห่งมนุษยชาติที่ประวัติศาสตร์จะต้องจารึกไว้ สำหรับคนดำและผู้ที่ยุติร่วมกันต่อต้านลัทธิการแยกผิวแล้ว การยุตินโยบายแยกผิวได้สำเร็จนั้นคือ ความหวัง ความใฝ่ฝันที่พวกเขาอคอยมานาน

ประการที่สาม การลงโทษทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป รัฐผู้กำหนดมักจะนำมาใช้ในลักษณะเป็นมาตรการส่งเสริมหรือร่วมกับมาตรการอื่น ๆ เช่น มาตรการทางทหาร-การใช้กำลังที่อาจส่งผลตามเป้าหมาย หรืออาจล้มเหลวก็เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว และก่อมูลค่าความเสียหายต่อชีวิต ทรัพย์สิน รวมไปถึงมรดกทางวัฒนธรรมแห่งมนุษยชาติ แต่ในกรณีของแอฟริกาใต้ การลงโทษทางเศรษฐกิจเป็นมาตรการหลักในลักษณะบีบบังคับ (ที่ได้รับความชอบธรรมตามกฎหมายระหว่างประเทศ) ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายอย่างมหาศาลเช่นเดียวกับมาตรการทางทหาร

เว้นเสียแต่ว่ามีความต่างกันที่มาตรการทางเศรษฐกิจมิได้ก่อให้เกิดผลโดยตรงต่อการสูญเสียชีวิต-ทรัพย์สิน เฉกเช่นมาตรการทางทหาร

ประการที่สี่ การลงโทษทางเศรษฐกิจถูกนำมาปรับใช้มากขึ้น ในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้วยเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ต่างกันออกไป และสังเกตได้ว่ามีแนวโน้มที่จะปรากฏบ่อยขึ้น การศึกษานี้จึงมิใช่เป็นเพียงเหตุการณ์ส่วนหนึ่งที่น่าไปสู่แนวโน้มในอนาคตเท่านั้น หากแต่ยังมีเป้าหมายเพื่อนำความสนใจของเราต่อบทเรียนในอดีตไปสู่ความเข้าใจประเด็นที่ซับซ้อนทั้งหลายที่เราได้เผชิญในกระแสปัจจุบันก่อนเข้าสู่อนาคต ซึ่งเป็นการเปิดกว้างมุมมองหรือโลกทัศน์ของเราให้กว้างขึ้นต่อการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ระหว่างประเทศ

ประการสุดท้าย ความสำคัญของวิทยานิพนธ์นี้เพื่อไขข้อเท็จจริงในด้านหนึ่ง กล่าวคือการปฏิบัติการลงโทษทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง และพอจะทราบถึงผลลัพธ์ของมันอยู่บ้าง โดยสังเขป อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงประการหนึ่งคือ ภายหลังจากการยกเลิกมาตรการการลงโทษทั้งหลายแล้วนั้น แทบจะไม่มีใครวิเคราะห์และประเมินถึงประสิทธิผล แสวงหาจุดบกพร่องและจุดเด่น ตรวจสอบกระบวนการและปฏิบัติการลงโทษทางเศรษฐกิจ เพื่อนำมาปรับใช้อย่างรอบคอบในกรณีต่อ ๆ ไป น้อยมากที่เราจะพบเห็นผลงานทางวิชาการที่กล่าวถึงประสิทธิผลของมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นในสาระของการศึกษามาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจเพื่อยุตินโยบายแยกผิวของแอฟริกาได้ในที่นี้ ก็เพื่อเป็นตัวอย่างของการแสวงหาความเข้าใจต่อปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และผลกระทบ ตลอดจนเงื่อนไขว่า "อย่างไร" จึงจะบรรลุเป้าหมายดังที่กำหนดไว้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. การศึกษานี้จะทำให้เข้าใจถึงอิทธิพลของปัจจัยแห่งอำนาจ โดยเฉพาะปัจจัยแห่งอำนาจทางเศรษฐกิจที่สามารถข่มขู่-คุกคามให้รัฐหนึ่งรัฐใดจำต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ตนไม่พึงปรารถนาได้ ซึ่งทำให้เข้าใจและมองเห็นแนวโน้มที่ประเทศต่าง ๆ จะใช้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้นต่อไป อันเกี่ยวเนื่องด้วยเหตุผลทางการเมือง
2. การศึกษานี้จะทำให้ทราบถึง การใช้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ในการแก้ปัญหาระหว่างประเทศ
3. การศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัจจัยแห่งอำนาจ จิตความสามารถและการใช้มาตรการทางเศรษฐกิจในกรณีอื่น ๆ แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเวลานับตั้งแต่ปีค.ศ.1985 ที่นานาประเทศเริ่มมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจ จนกระทั่งถึงปีค.ศ.1993 ที่นานาประเทศร่วมกันยกเลิกมาตรการการลงโทษ โดยนานาประเทศที่ร่วมกันดำเนินมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจแบ่งออกเป็นประเทศเดี่ยว โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศโดยเฉพาะประชาคมยุโรป และองค์การโอเอชยู ภายใต้ความร่วมมือขององค์การสหประชาชาติ

วิธีการศึกษาและข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาวิจัยจากเอกสาร (documentary research) และวิจัยในลักษณะเชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยได้มาจาก

1. ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ รายงาน มติ คำประกาศ และเอกสารอื่นๆของสหประชาชาติ และของประชาคมยุโรป
2. ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ บทวิจารณ์ บทวิเคราะห์ จากหนังสือพิมพ์อื่น ๆ จากแหล่งค้นคว้า ได้แก่

- หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ห้องสมุดสหประชาชาติ
- ห้องสมุดประชาคมยุโรป
- ห้องสมุดธนาคารโลก

กรอบหรือแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา

หากติดตามกระแสแห่งความร่วมมือระหว่างประเทศตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จะพบว่า มาตรการตามแบบแผนในการแก้ไขปัญหาท่ามกลางรัฐทั้งหลาย ไม่ว่าจะ เป็นกระบวนการ (process) อาทิ การเจรจา การไกล่เกลี่ย การประนีประนอม เป็นต้น ดูเหมือนว่าจะค่อย

ประสิทธิภาพต่อการแก้ไขความขัดแย้งในหลาย ๆ กรณีลงไปทุกที จึงเป็นไปได้อย่างยิ่งที่รัฐทั้งหลายจะเข้าแก้ไขปัญหาด้วยตนเองในลักษณะของการกระทำฝ่ายเดียว (unilateral action) แทนที่จะรอนันทามติภายใต้บังคับระหว่างประเทศ และปรากฏการณ์นี้เองมีแนวโน้มจะชัดเจนยิ่งขึ้น รัฐทั้งหลายอาจใช้อาวุธทางการเมืองและเศรษฐกิจของตน เพื่อที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายต่างประเทศของตน

อย่างไรก็ตาม สถาบันระหว่างประเทศ โดยเฉพาะองค์การสหประชาชาติ ยังคงเป็นที่มุ่งหวังให้สืบสานหน้าที่ผู้ดำรงรักษาสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศต่อไป อย่างน้อยก็สำหรับประเทศเล็ก ๆ เช่น ประเทศกลุ่มโลกที่ 3 หรือประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย เพื่อเป็นเวทีเรียกร้องแสวงหาหนทางแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ และไม่ว่าจะเป็นรัฐโดยลำพังหรือสถาบันระหว่างประเทศ การแก้ไขปัญหโดยทั่วไปสามารถสรุปได้ว่ามี 3 หนทางหลัก ๆ ซึ่งแต่ละหนทางที่จะถูกนำไปใช้นั้นขึ้นอยู่กับระดับความปฏิบัติระหว่างคู่กรณี ได้แก่ หนึ่ง หนทางทางการทูต และการเจรจา สอง หนทางทางเศรษฐกิจทั้งการลงโทษและการให้ผลประโยชน์ และ สาม หนทางทางทหาร

ณ วิชานีพนธ์นี้ การแก้ไขปัญหาระหว่างประเทศผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญต่อการลงโทษหรือแซงก์ชันทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยแนวความคิดเกี่ยวกับการลงโทษทางเศรษฐกิจเป็นหลัก หรือกรอบตลอดการศึกษา ซึ่งจะกล่าวไว้อย่างละเอียดทั้งแนวคิด ความหมาย ประสพการณ์ และการปฏิบัติ ตลอดจนสาระอื่น ๆ ที่อาจเกี่ยวข้องในบทต่อไป

ถึงกระนั้น แนวความคิดของการการลงโทษทางเศรษฐกิจอาจมีเพียงพอต่อการอธิบายพฤติกรรมที่ซับซ้อนของรัฐผู้กำหนดการลงโทษและรัฐเป้าหมาย ดังนั้น แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจและเครื่องมือทางเศรษฐกิจในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ ของ เค. เจ โฮลตี* จึงถูกหยิบยกขึ้นมาประกอบความเข้าใจในงานศึกษานี้ด้วย

---

*K.J. Holsti, *International Politics: A framework for Analysis*, 6th ed. (London: Prentice-Hall International, 1992).

การศึกษาเกี่ยวกับมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจเพื่อยุตินโยบายแยกผิวในแอฟริกาใต้ ตามทฤษฎีและแนวความคิดดังกล่าว ประกอบกับข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่ ทำให้ผู้วิจัยมีสมมติฐาน ดังนี้คือ

“การลงโทษทางเศรษฐกิจสามารถบรรลุเป้าหมายคือ การยกเลิกนโยบายแยกผิวในแอฟริกาใต้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลักคือ ปัจจัยแห่งอำนาจทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มสหภาพยุโรป และกลุ่มโอเอชยู ซึ่งสามารถกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการได้ ประกอบกับมีปัจจัยร่วม ได้แก่ ผู้นำรุ่นใหม่ของแอฟริกาใต้ ที่เสริมให้มาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจสัมฤทธิ์ผล และยังมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของแอฟริกาใต้ที่ตกต่ำลงตามลำดับ ขณะถูกลงโทษทางเศรษฐกิจ และขบวนการต่อต้านนโยบายแยกผิวในแอฟริกาใต้”

การนำเสนอเรื่อง

การศึกษาวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จะประกอบด้วยบทต่าง ๆ อันเริ่มด้วยบทนำ และตามด้วยบทเนื้อหาอีกทั้งหมด 5 บท กล่าวพอสังเขปคือ

- บทนำ** กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องที่จะศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา ขอบเขตการศึกษา สมมติฐานการศึกษา และแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา
- บทที่ 1** กล่าวถึง แนวความคิดที่เกี่ยวกับการลงโทษทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีตัวแสดงหลากหลายในเวทีการเมืองระหว่างประเทศที่จะนำมาไปใช้ประโยชน์ อีกทั้งยังมีแนวทางในการพิจารณาถึงประสิทธิผลของการลงโทษทางเศรษฐกิจ ประกอบกับแนวความคิดบางประการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวความคิดเกี่ยวกับอำนาจและเครื่องมือทางเศรษฐกิจ
- บทที่ 2** กล่าวถึง ความสำคัญของแอฟริกาใต้ในฐานะเป็นตัวแสดงที่สำคัญตัวหนึ่งในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งทางการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคมเชิงศีลธรรม โดยเฉพาะช่วงเวลาแห่งการแข่งขันระหว่างค่ายโลก

เสรีประชาธิปไตย กับค่ายสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ซึ่งเข้ามามีอิทธิพลต่อ
ทิศทางการสัมพันธ์ระหว่างแอฟริกาใต้กับประเทศตะวันตก โดยเฉพาะ
สหรัฐฯ

บทนี้จะพยายามชี้ให้เห็นถึงความสำคัญ ความสัมพันธ์ และการผูกพัน
ระหว่างแอฟริกาใต้กับนานาประเทศ ว่าจะมีผลกระทบอย่างไรต่อการ
ดำเนินมาตรการการลงโทษทางเศรษฐกิจ

บทที่ 3 กล่าวถึง

ส่วนแรกคือ การโต้แย้งเกี่ยวกับการปรับใช้มาตรการการลงโทษทาง
เศรษฐกิจ ความสำคัญในรายละเอียดของการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อ
แอฟริกาใต้ภายใต้ความร่วมมือของสหประชาชาติ ในฐานะที่เป็นกรณี
ศึกษาของวิทยานิพนธ์นี้

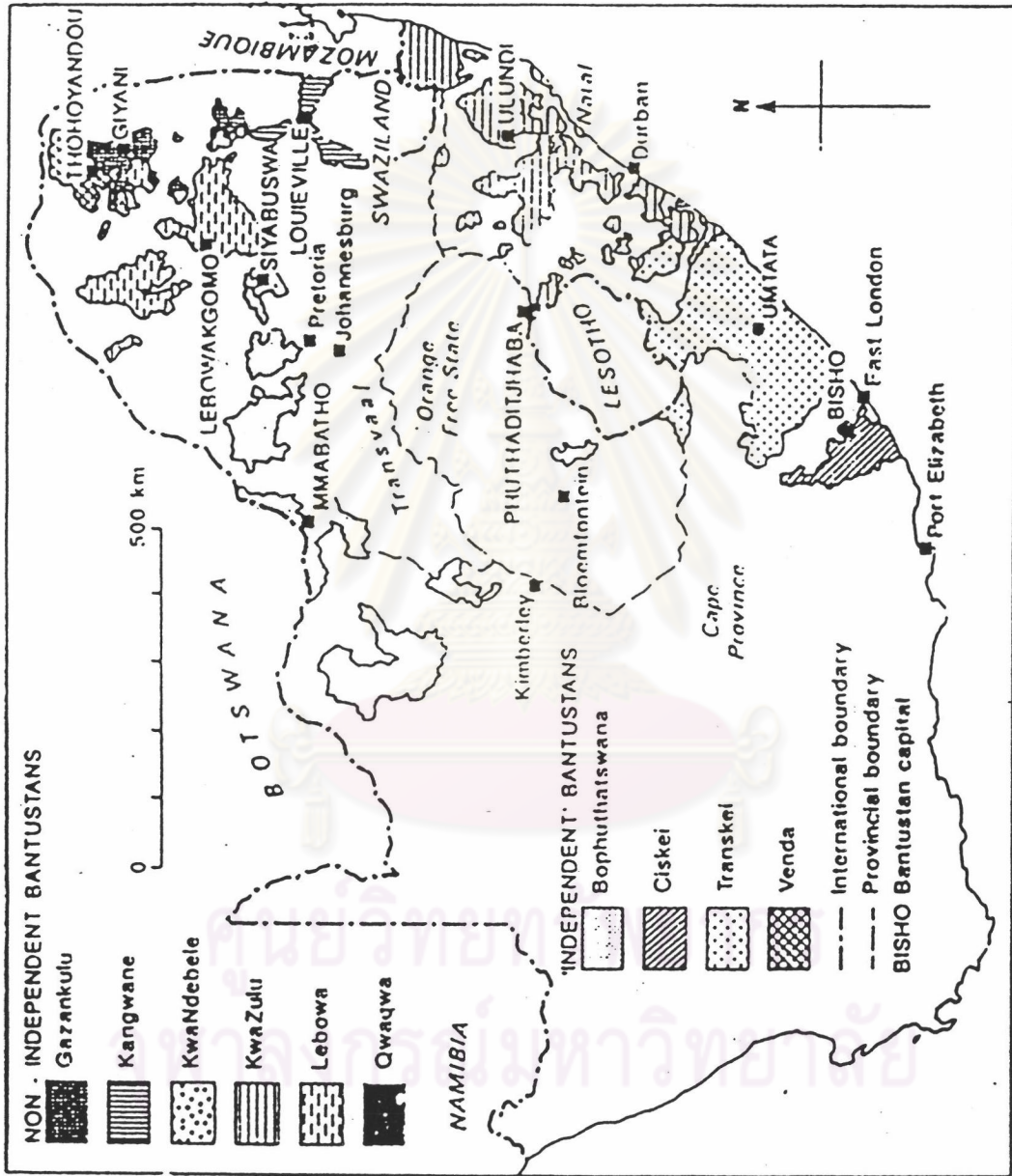
ส่วนที่สองคือ การมุ่งเน้นถึงผลลัพธ์และผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจของ
แอฟริกาใต้ความสามารถในการตอบโต้ และการแก้ไขปัญหาของ
แอฟริกาใต้ อันเป็นความพยายามเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบอันเกิดจากการ
ลงโทษทางเศรษฐกิจ ตลอดจนอุปสรรคต่อการดำเนินการลงโทษนั้น

บทที่ 4 กล่าวถึง

การให้ความสำคัญกับปัจจัยสนับสนุนที่เด่นชัดอันทำให้การลงโทษทาง
เศรษฐกิจประสบความสำเร็จได้ ได้แก่ ผู้นำแอฟริกาใต้รุ่นใหม่ ภาวะ
เศรษฐกิจและสังคมของแอฟริกาใต้ และขบวนการต่อต้านอาปาร์เทคใน
แอฟริกาใต้ และปัจจัยสนับสนุนอื่น ๆ ที่อาจเป็นไปได้

บทที่ 5 บทสรุป

เป็นบทสุดท้ายของผู้วิจัย ที่กล่าวถึงประสิทธิผลทางการเมืองของมาตรการ
การลงโทษทางเศรษฐกิจต่อแอฟริกาใต้

แผนภาพที่ 1.1 แผนที่แอฟริกาใต้และนิคมโฮมแลนด์